

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

04.10.16 № 14490/0/14-16/021

На № _____ від _____

Від. № 04-28/05-1743 (235108)
6.10.2016р.

**Комітет Верховної Ради
України з питань прав
людини, національних
меншин і міжнаціональних
відносин**

Мінсоцполітики розглянуло лист Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин від 16.09.2016 № 04-28/05-786(217861) стосовно проведення Комітетських слухань на тему: „Стан реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року” та надає відповідні інформаційно-аналітичні матеріали.

Додаток: на 7 арк.

Перший заступник Міністра

О. Крентовська

**Інформаційно-аналітичні матеріали щодо стану реалізації
„Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської
національної меншини на період до 2020 року”.**

Щодо забезпечення у місцях компактного проживання осіб, які належать до ромської національної меншини, проведення правоохоронними органами та соціальними службами профілактичної роботи, спрямованої на запобігання бездоглядності, безпритульності дітей, недопущення їх втягування у злочинну та іншу протиправну діяльність, запобігання насильству сім'ї, наркоманії, тютюнопалінню та алкоголізму

Відповідно до статті 3 Закону України „Про охорону дитинства” державою повинні забезпечуватися рівні умови для охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку, соціально-психологічної адаптації та активної життєдіяльності дітей незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дітей і їхніх батьків (чи осіб, які їх замінюють) або будь-яких інших обставин.

Разом з тим, в контексті захисту прав дітей та надання допомоги сім'ям у складних життєвих обставинах, заслуговують на увагу такі проблемні питання:

- високий ступінь поширеності негативних явищ (бродяжництво, вживання алкоголю та психотропних речовин, вчинення правопорушень, неналежне виконання батьківських обов'язків тощо) серед осіб ромської національності, зокрема, в сімейному та дитячому середовищі;
- специфіка ромських традицій та обрядів (вступ до шлюбу неповнолітніх дівчат, раннє народження дітей, кочовий спосіб життя тощо).

Відповідно до ст. 53 Конституції України та Закону України „Про загальну середню освіту”, з метою надання дітям з сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, адресної допомоги в підготовці до нового навчального року та осінньо-зимового сезону; виявлення дітей шкільного віку, не охоплених навчанням на початок навчального року, усунення причин та умов даного явища забезпечення соціального захисту виявлених дітей, запобігання їх бездоглядності і безпритульності, у тому числі дітей-ромів, Мінсоцполітики направлено лист від 19.08.2016 № 1282/0/14-16/57 обласним та Київській міській державним адміністраціям щодо організації та проведення Всеукраїнського профілактичного заходу „Урок”.

Основними завданнями профілактичних заходів є:

- проведення обстеження житлово-побутових умов проживання дітей у сім'ях, які опинилися у складних життєвих обставинах та вжиття заходів щодо надання дітям із цих сімей адресної допомоги у підготовці до нового навчального року та осінньо-зимового сезону;

- виявлення дітей, які з початку навчального року не приступили до занять у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, вищих навчальних закладах I – II рівня акредитації;

- вжиття заходів щодо повернення або влаштування виявлених дітей до навчальних закладів, закладів соціального захисту дітей; усунення причин і умов, внаслідок яких діти не були охоплені навчанням; притягнення до відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють, посадових осіб за порушення прав та законних інтересів дітей;

- висвітлення у засобах масової інформації проведення Всеукраїнського профілактичного заходу „Урок”;

- проведення міжвідомчих нарад за результатами профілактичних заходів.

З метою подолання соціального сирітства, дитячої бездоглядності та безпритульності, запобігання правопорушенням серед неповнолітніх в регіонах України систематично проводиться низка профілактичних заходів (рейдів): „Діти вулиці”, „Вокзал”, „Канікули”, „Урок” тощо.

Щодо залучення експертного та технічного потенціалу міжнародних організацій до виконання завдань щодо інтеграції в українське суспільство осіб, які належать до ромської національної меншини

Мінсоцполітики залучаються представники громадських, благодійних організацій, що опікуються захистом інтересів ромської національної меншини, до опрацювання нормативно-правових актів з питань реформування системи надання соціальних послуг.

Зокрема, продовжується співпраця з Міжнародною благодійною організацією „Ромський жіночий фонд „Чіріклі”, представники якого залучались до розробки та брали участь в апробації проектів державних стандартів соціальних послуг посередництва (медіації) та представництва інтересів.

На сьогодні видано накази Мінсоцполітики від 30.12.2015 № 1261 „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів” та від 17.08.2016 № 892 „Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації)”.

Також, при Мінсоцполітики діє Експертна рада з питань запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі.

Завданнями Експертної ради є: експертне оцінювання звернень за фактами дискримінації за ознакою статі та підготовка рекомендацій щодо усунення виявлених порушень і їх причин; вивчення та узагальнення звернень щодо порушень рівного правового статусу жінок і чоловіків і рівних можливостей для його реалізації.

Так 20 вересня 2016 року представники Мінсоцполітики взяли участь у представленні та обговоренні Аналітичного дослідження та матеріалів Інформаційного повідомлення, підготовленого до Комітету ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок, стосовно становища ромських жінок в Україні за участю інших центральних органів виконавчої влади, представників ромської спільноти, міжнародних організацій та громадських об'єднань., організованому Міжнародною благодійною організацією „Чіріклі” спільно з ООН – Жінки.

Мінсоцполітики розроблено проект Концепції Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Одним із основних напрямів Програми є посилення механізмів захисту та надання допомоги постраждалим від дискримінації за ознакою статі, особливо груп з підвищеним ризиком вразливості до множинної дискримінації.

Щодо питання виявлення та охоплення соціальними послугами ромських сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих умовах

З метою реалізації забезпечення надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, станом на 10.07.2016 послугами центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді охоплено, відповідно до потреб, 1 783 сім'ї ромської національної меншини, у яких виховувалось 4120 дітей.

Щодо проведення моніторингу призначення та використання державної соціальної допомоги, зокрема при народженні дитини

Відповідно до статті 52 Конституції України діти рівні у своїх правах незалежно від походження.

Відповідно до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми” право на допомогу мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також особи, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, мають право на державну допомогу нарівні з громадянами України на умовах, передбачених цим Законом, іншими законами або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Мінсоцполітики систематично проводиться моніторинг призначення і виплати державної допомоги, зокрема при народженні дитини, в тому числі особам ромської національності.

Станом на 01.09.2016 року в органах соціального захисту населення 1 277,1 тис осіб одержують допомогу при народженні дитини.

Щодо проведення у місцях компактного проживання ромської національної меншини заходів з інформування про соціальні послуги, що надаються державною службою зайнятості

Державною службою зайнятості постійно здійснюються заходи з інформування громадськості щодо ситуації на ринку праці, організації зайнятості населення, можливості служби зайнятості у задоволенні попиту на робочу силу та підборі підходящої роботи. Інформаційно-масові заходи центрами зайнятості проводяться у вигляді прес-конференцій, круглих столів, ярмарок вакансій, виїзних консультацій тощо.

З метою соціального захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини державною службою зайнятості в 2015 році проводилися заходи з інформування населення про соціальні послуги, що надаються службою зайнятості. Так, за оперативними даними регіональних центрів зайнятості протягом 2015 року для осіб ромської національної меншини проведено 12 інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних заходів, участь в яких взяли понад 300 осіб. Зокрема, такі заходи проходили в місцях компактного проживання ромів у областях: **Вінницькій** (Цибулівська сільська рада, Ободівська сільська рада (9 осіб), с. Потоків, с. Коростівці Жмеринського району (20 осіб)), **Донецькій** (Держинським МЦЗ налагоджена співпраця з Держинською міською громадською організацією „Екологія та соціальний захист”, яка опікується питаннями соціального захисту ромів. Так, у червні 2015 представники Держинського міського центру зайнятості взяли участь у спільному засіданні за підтримки міськвиконкому. До участі в заході були запрошені представники органів влади, освіти, соціального захисту населення, правоохоронних органів, громадської організації „Екологія та соціальний захист”, члени ромської громади. Присутні обговорювали проблему соціалізації та інтеграції ромів у суспільство. У листопаді 2015 року представники Держинського міського центру зайнятості взяли участь у засіданні Круглого столу на тему: „Підвищення рівня доступності ромського населення та переселенців ромів до системи надання безоплатної первинної правової допомоги, яка відповідає потребам та враховує властивості малого етносу”, проведення якого ініціювала Держинська міська громадська організація „Екологія та соціальний захист”), **Закарпатській** (с. Руські Комарівці (75 осіб), с. Порошково (13 осіб) Перечинського району), **Одеській** (круглий стіл на тему: „Про хід реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року”, ініційований управлінням культури та туризму Одеської облдержадміністрації, товариством ромської культури „Романі збора”. У заході взяли участь голова Одеського обласного товариства ромської культури „Романі збора”, голова громадської організації „Правозахисний ромський центр”, заступник начальника управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, начальник відділу організації профорієнтації Одеського обласного центру зайнятості. Загалом, у заході взяли участь понад 50 представників ромської національної меншини, в т.ч. молодь, яка навчається у навчальних закладах), **Полтавській** (с. Вирішальне (3 особи) Лохвицького району, Зачепилівська селищна рада - зустріч із

представниками ромської національної меншини „Миргородські Роми” (23 особи), **Черкаській** (с. Гельмязів (58 осіб), Золотоніський МРЦЗ - проведено цільовий тренінг для 15 осіб з числа ромської молоді з вищою освітою та студентами ВНЗ, захід відбувся за підтримки МФ „Відродження”, Ромського освітнього фонду, РДА та Черкаської обласної громадської організації „Народна довіра”, виїзна акція у с. Залевки з інформування ромів щодо послуг служби зайнятості (13 осіб)).

Щодо забезпечення, за письмовим зверненням осіб, які належать до ромської національної меншини, проведення у місцях їх компактного проживання профорієнтаційної роботи, спрямованої на мотивацію до праці, здобуття актуальних на ринку праці професій та спеціальностей, а також заходів з інформування щодо започаткування власної підприємницької діяльності

Державною службою зайнятості постійно здійснюються заходи з інформування громадськості щодо ситуації на ринку праці, організації зайнятості населення.

Особи ромської національності, у разі їх звернення до центрів зайнятості, на загальних підставах залучаються до інформаційно-консультаційних заходів, спрямованих на ознайомлення з послугами державної служби зайнятості, законодавством про зайнятість населення, зокрема надання консультацій з питань обліку, реєстрації в службі зайнятості, можливості служби зайнятості у задоволенні попиту на робочу силу та підборі підходящої роботи, легальним працевлаштуванням, технікою пошуку роботи, можливостями профнавчання, інформацією щодо започаткування підприємницької діяльності. Також, їм надаються індивідуальні профконсультаційні послуги щодо вибору виду трудової діяльності, актуальної професії або напрямку навчання, у тому числі з використання психодіагностики.

В місцях компактного проживання ромської національної меншини проводяться цільові виїзні акції з використанням мобільних засобів інформування. Зокрема, такі заходи проходили в місцях компактного проживання ромів у областях: **Вінницькій** (Цибулівська сільська рада, Ободівська сільська рада, с. Любомирка Чечельницького району, с. Потоки, с. Коростівці Жмеринського району, с. Ковалівка Немирівського району, м. Немирів), **Донецькій** (м. Дзержинськ), **Закарпатській** (с. Руські Комарівці, с. Порошково Перечинського району, дні відкритих дверей - Ужгородський міський, Ужгородський районний, Берегівський міськрайонний, Воловецький, Мукачівський, Свалявський центри зайнятості), **Київській** (с. Перемога Барішівського району, с. Гора Бориспільського району, с. Пилиповичі, с. Дружнє, с. Пісківка Бородянського району, с. Калинівка, с. Жердова Броварського району, с. Фурси Білоцерквіського району, с. Саливінки, с. Гребінки Васильківського району, с. Новопетрівці Вишгородського району, с. Сидоровичі, с. Жміївка Іванківського району, с. Підгірці Обухівського

району, с. Козлів, с. Жовтневе, с. Єрківці Переяслав-Хмельницького району, містах – Бровари, Буча, Ірпінь, Гостомель та Переяслав-Хмельницький, друкувались статті в Інформаційному бюлетені - 4 номери, „Вісник ринку праці”), **Миколаївській** (друкувались статті в обласних газетах та власній газеті „Фортуна” - 5 номерів), **Одеській** (круглий стіл у Болгарському центрі культури за участю голови Одеського обласного товариства ромської культури „Романі збора” та голови громадської організації „Правозахисний ромський центр”), **Полтавській** (сmt. Диканька, м. Лохвиця, м. Миргород, Зачепилівська селищна рада, Машівський районний центр зайнятості – „День відкритих дверей”, Миргородський міськрайонний центр зайнятості - зустріч із представниками ромської національної меншини „Миргородські Роми” та „Романо Дром”), **Хмельницькій** (сmt. Ярмолинці), **Черкаській** (с. Гельмязів, с. Залевки, круглий стіл - Корсунь-Шевченківський, Чигиринський районний центри зайнятості), **Чернівецькій** (с. Стара Жадова, хутір Майдан, с. Верхні Петрівці), **Чернігівській** (с. Альошинське, с. Нові Яриловичі, статті в газеті „Новини Городнянщини” Городнянський район).

Крім того, на офіційних Інтернет-сторінках Державна Служба зайнятості (Центральний апарат) та регіональні центри зайнятості систематично розміщували та оновлювали інформацію щодо послуг, які надає державна служба зайнятості населенню та роботодавцям.

Щодо сприяння, за зверненнями громадських об'єднань ромів: залученню осіб, які належать до ромської національної меншини, до участі у ярмарках вакансій;

працевлаштуванню випускників, які належать до ромської національної меншини і завершили навчання у вищих навчальних закладах, у місцях компактного проживання ромів;

випускникам загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, які належать до ромської національної меншини, у працевлаштуванні, в тому числі на громадські та інші роботи тимчасового характеру

Для покращення стану зайнятості громадян на регіональних ринках праці центрами зайнятості постійно організуються ярмарки, міні-ярмарки вакансій, громадські та інші роботи тимчасового характеру в яких мають можливість взяти участь особи, які належать до ромської національної меншини.

У 2015 року звернень від представників громадських об'єднань ромів щодо участі осіб, які належать до ромської національної меншини, у ярмарках вакансій, громадських та інших роботах тимчасового характеру з числа ромів не надходило.

Одночасно повідомляємо, що у зв'язку з тим, що подання громадянами до центру зайнятості даних щодо національної чи етнічної приналежності законодавством не передбачено, відомості щодо чисельності безробітних, залучення до активних програм зайнятості та

працевлаштування у розрізі їх національності чи етнічної приналежності державною службою зайнятості не формуються.